

Klimabudsjett

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for kommunens klimaarbeid. Det inneholder en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført i Moldesamfunnet og viser ansvaret for gjennomføring. Det innebærer rapporteringskrav på status i klimaarbeidet på linje med virksomhetenes økonomiske rapportering.

Klimabudsjettet er ikke et økonomisk budsjett. Tiltakene og virkemidlene som ligger i klimabudsjettet kan finansieres på forskjellige måter: drift, investering, statlige støtteordninger (som Klimasats), osv. Det er heller ikke alle tiltak som koster penger. Tiltakstabellene viser hvordan tiltakene foreslås finansiert. De økonomiske bevilgningene ligger i drift- og investeringsbudsjettene.

Klimabudsjettet for 2022 er kommunens første. Vi prioriterer derfor tiltak som bygger opp klimakompetansen i kommunen, tiltak som styrker kommunens kunnskapsgrunnlag og tiltak som i hovedsak kan gjennomføres innenfor sektorenes budsjettammer. Selv om slik kompetanseheving ikke kan tallfestes i utslippsreduksjoner, danner det grunnlaget for klimaarbeidet i årene som kommer. Det er derfor nødvendig for kommunens videre utslippsreduksjoner.

Klimagassutslipp deles ofte inn i to kategorier: Direkte klimagassutslipp skjer innenfor kommunens grenser, mens indirekte klimagassutslipp skjer utenfor kommunens grenser, men som et resultat av aktiviteten innenfor grensene (for eksempel kjøp av varer produsert andre steder). 70 prosent av kommunesamfunnets direkte utslipp kommer fra sektorene sjøfart, veitrafikk og annen mobil forbrenning. Kommunen har ikke per i dag en detaljert oversikt over kommunesamfunnets indirekte utslipp, men vet at disse er langt større enn de direkte utslippene. Klimabudsjettet inneholder derfor også tiltak rettet mot de indirekte utslippene.

Klimakrisens kostnader anslås å være betydelig høyere enn kostnadene knyttet til klimatiltak. Årets klimabudsjett er i hovedsak en oversikt over tiltak som finansieres av kommunens klimapott på 1,5 mill. kroner (drift) samt tiltak innenfor budsjettammene. Skal kommunesamfunnet nå klimamålene våre ([PS-56/21](#)), må det bevilges langt mer enn dette til klimaarbeidet i årene framover.

Vi er langt fra å nå kommunens klimamål. Med en jevn nedgang fra 2019 mot målet om 60 prosent lavere klimagassutslipp i 2030 (i forhold til 2009), så vil klimagassutslippene i kommunen være redusert med 31 prosent i 2025 i forhold til 2009. Basert på allerede vedtatt politikk og klimabudsjettets kvantifiserte tiltak, anslår vi at utslippene vil være redusert med 11 prosent innen 2025. Hverken bygging av Møreaksen eller fellessykehuset for Helse Nordmøre og Romsdal er tatt med i beregningene, og faktiske reduksjoner kan derfor være lavere enn anslått.

Klimabudsjettet inngår i kommunens arbeid for å nå FN's bærekraftsmål. Bærekraftsmål 17, «samarbeid for å nå målene», fremheves i [kommuneplanens samfunnsdel](#) og er styrende for klimabudsjettarbeidet. Flere av [Smart Moldes](#) prosjekter er derfor naturligvis fremhevet i tiltakstabellene. Vi håper også at kommunens nyopprettede oppgaveutvalg for klima og miljø ([PS-68/21](#)) kommer med forslag på klimatiltak som kan være aktuelle for framtidige klimabudsjetter.

Kommuneplanens samfunnsdel har hovedmål om å [ta vare på naturmangfoldet](#) i kommunen. Klimatiltak er ikke nødvendigvis gode naturmangfoldstiltak og det er spesielt arealendringer som truer naturmangfoldet i Norge. Vi forventer ikke at tiltakene og virkemidlene i årets klimabudsjett vil ha en nevneverdig negativ innvirkning på naturmangfoldet i kommunen.

Vi skal være en pådriver for at kommunesamfunnets klimagassutslipp reduseres med 60 prosent innen 2030. Skal kommunesamfunnet nå dette målet, må innbyggere, næringsliv, andre kommuner og forvaltningsnivåer samarbeide og legge inn en felles innsats. Det er spesielt viktig at staten følger opp nasjonale klimaambisjoner med ytterligere tiltak som muliggjør klimaomstilling på kommunalt nivå.

Klimabudsjettet for 2022 er utarbeidet administrativt, med innspill fra enheter på tvers av kommuneorganisasjonen. I framtidige klimabudsjetter håper vi å invitere til innspill fra eksterne aktører, som næringsliv og andre offentlige instanser, samt innbyggere.

Moldes klimamål

Molde kommunestyre vedtok 17. juni 2021 ([PS-56/21](#)) følgende klimamål for Molde kommune og Moldesamfunnet:

- 2030: Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp er redusert med 60 prosent i forhold til 2009, inkludert null direkte utslipp fra kommuneorganisasjonen.
- 2050: Moldesamfunnets direkte utslipp er redusert med minst 95 prosent i forhold til 2009.

Moldesamfunnets årlige direkte utslipp reduseres jevnt mot 2030 (ref. lineær interpolering).

Videre slutter Molde kommunestyre seg til følgende definisjon av «klimanøytralitet»: Balanse mellom klimafotavtrykket (direkte og indirekte utslipp) og opptak av klimagasser.

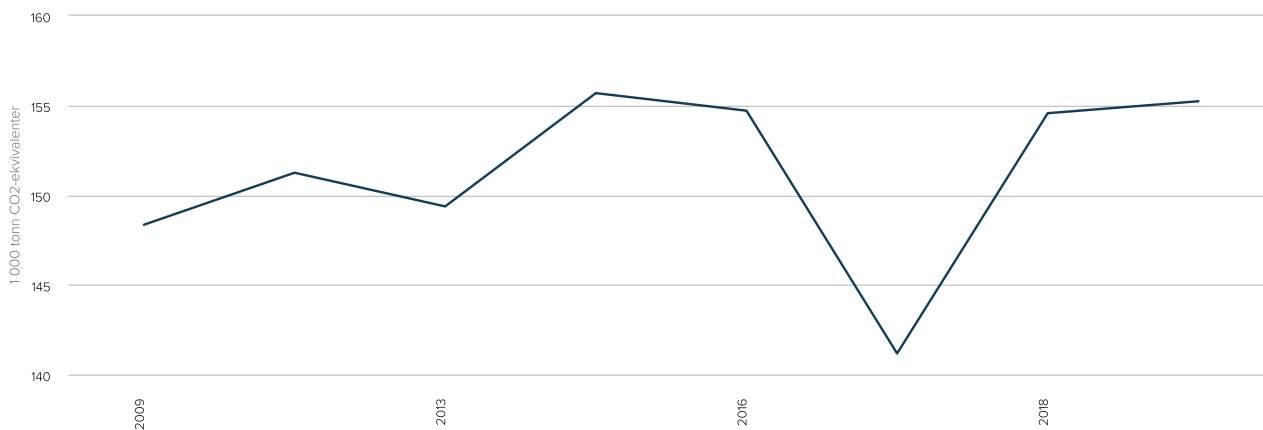
I tillegg til vedtatte utslippsmål ligger det et helhetlig mål i kommuneplanens samfunnsdel ([PS 52/21](#)) som sier at «[Moldesamfunnet er klimanøytralt i 2050](#)».

Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp

Moldesamfunnets direkte utslipp har ligget på et jevnt og høyt nivå siden 2009, med en økning på 4,6 prosent mellom 2009 og 2019 (se figur nedenfor, basert på [Miljødirektoratets utslippsregnskap](#)).

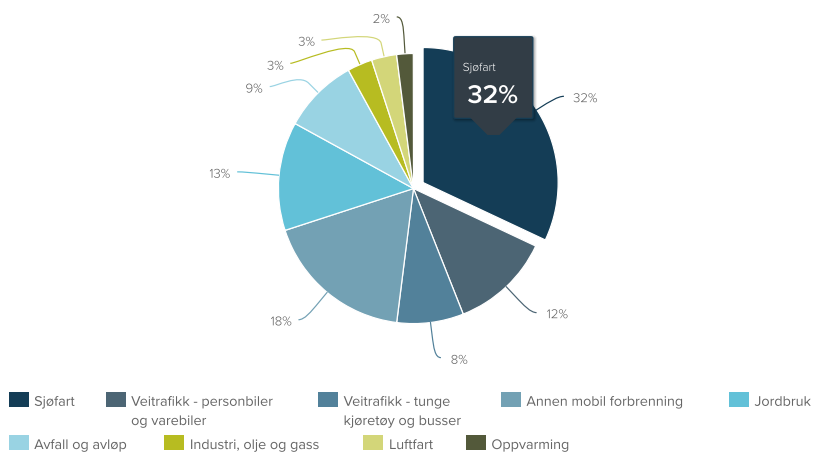
Direkte klimagassutslipp i Moldesamfunnet, 2009-2019

1 000 tonn CO₂-ekvivalenter

Ingen enkeltsektor dominerer Moldesamfunnets utslipp, men tre utslippssektorer sto for 70 prosent av utslippene i kommunen i 2019: sjøfart, veitrafikk og annen mobil forbrenning. Disse tre sektorene utgjorde 61 prosent av utslippene i 2009.

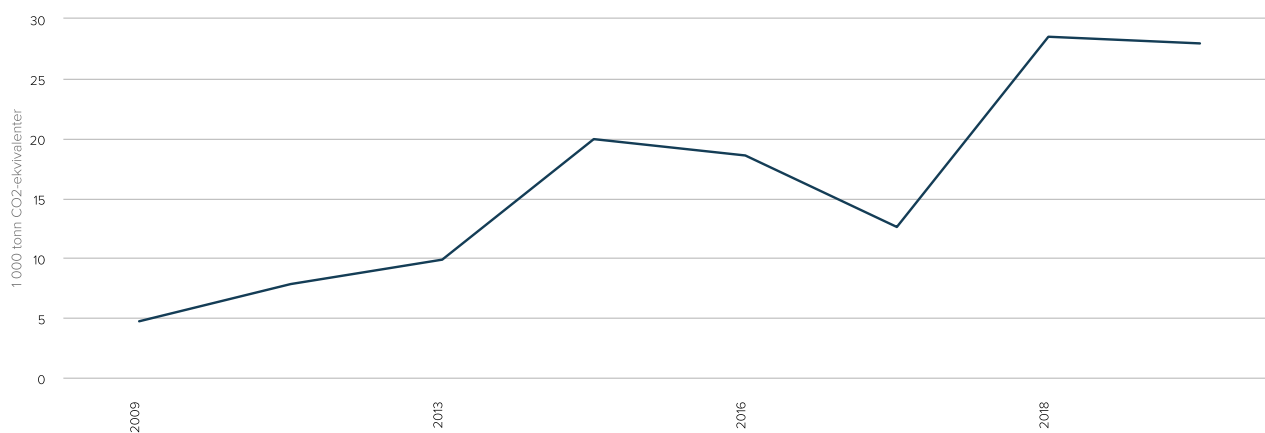
Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp i 2019 fordelt på utslippssektor

Sektoren «annen mobil forbrenning», som inkluderer dieseldrevne motorredskaper i bygge- og anleggssektoren, står for en stor del av økningen i Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp. Utslippene fra denne sektoren var 4 707,1 tonn CO₂-ekvivalenter i 2009 og 27 937,7 tonn CO₂-ekvivalenter i 2019 – en økning på 493 prosent.

Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp fra annen mobil forbrenning

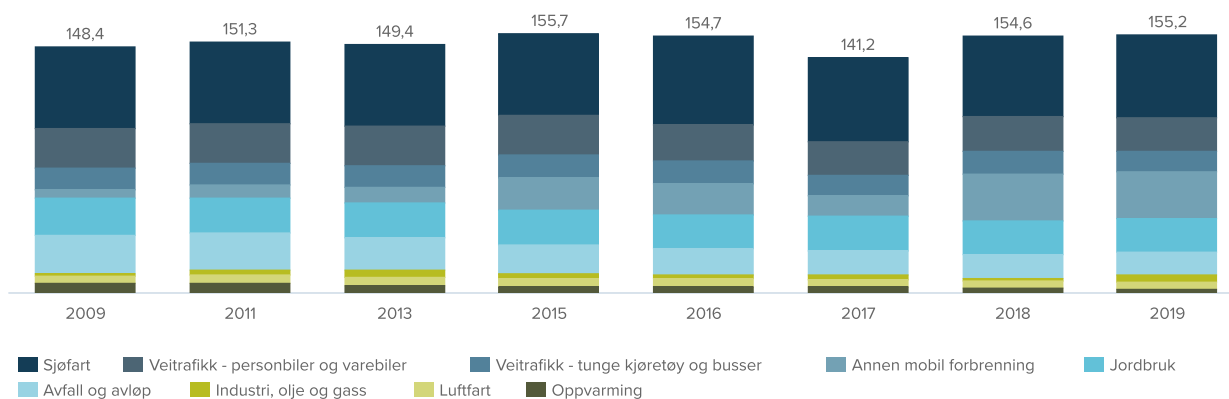
1 000 tonn CO₂-ekvivalenter

Klimagassutslippene fra sjøfart økte med 2,0 prosent mellom 2009 og 2019. Økningen var i hovedsak et resultat av økte klimagassutslipp fra passasjertrafikk. Klimagassutslippene fra veitrafikk falt med 12,5 prosent i samme tidsperiode. Nedgangen er i stor grad knyttet til den økende elektrifiseringen av landets personbilpark samt økt innblanding av biodrivstoff i bensin og diesel.

Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp, 2009-2019

1 000 tonn CO₂-ekvivalenter

Klimatiltak

Klimabudsjettet inneholder flere tiltak. Hvert tiltak har ett eller flere virkemidler som skal bidra til å utløse tiltaket. Vi bruker følgende definisjoner:

- Tiltak er en konkret aktivitet som iverksettes for å nå et mål om utslippsreduksjon. Tiltak er handlinger som bedrifter, husholdninger, eller statlige og kommunale virksomheter mv. kan gjennomføre for å redusere klimagassutslippene.
- Virkemidler brukes som verktøy for å utløse ønskede tiltak. Det er verktøy som staten, fylkeskommunene og kommunene kan bruke, slik som for eksempel reguleringer, subsidier/tilskudd, påbud/forbud, prosjektgjennomføring, nettverk, avtaler og informasjon.

Tiltakene i klimabudsjettet er plassert i fire tabeller basert på kategorisering og om utslippsreduksjonen er kvantifisert eller ikke. Det er svært tid- og ressurskrevende å estimere utslippsreduksjoner. Tallene er usikre.

Direkte klimagassutslipp, kvantifisert

Tabellen inneholder kvantifiserte tiltak rettet mot direkte utslipp. Den viser klimagassreduksjonen som kan følge av tiltaket i henholdsvis 2022 og for perioden 2022-2025. Tabellen viser enheten med ansvar for gjennomføring av og rapportering på virkemiddelet. «Utslippssektor» og «utslippskilde» viser til inndelingen som brukes i Miljødirektoratets utslippsregnskap for direkte utslipp. Potensiell tiltakseffekt er i tonn CO₂-ekvivalenter.

Utslippssektor- og kilde	Nr.	Tiltak og virkemidler	Ansvarlig	Potensiell tiltakseffekt 2022 (tonn CO2-ekv.)	Potensiell tiltakseffekt 2022-2025 (tonn CO2-ekv.)	Finansiering
Veitrafikk						
► Personbiler og varebiler	1	Overgang til utslippsfri bilpark i kommuneorganisasjonen innen 2030		17	122	
		Prosjekt: ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg	Molde eiendom KF*			Investering
		Sikre at alle nye kommunale biler er elektriske	ROR-Innkjøp*, Alle enheter			leasing - innenfor driftsramme kjøp - investering
		Prosjekt: lokalisering av ladeinfrastruktur og innføring av bildelingsordning	Analyse- og utviklingsavdelingen*			Innenfor driftsramme
► Personbiler og varebiler	2	Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet		36	36	
		Pilot: støtteordning til ladeinfrastruktur i bedrifter	Sektor for teknisk, plan, næring og miljø*			Klimapotten
		Styrking av BUAs utlån av elsykler / elkassesykler	Kulturtjensten*			Klimapotten
		Opprette jevnlig møter med fylkeskommunen om gang- og sykkelveier	Samfunn og plan*			Innenfor driftsramme
		Prioritere myke trafikanter i vei- og mobilitetsplan	Molde bydrift*			Innenfor driftsramme
		Nye gang- og sykkelveier (Lensmannsbrekka, Bjørnstjerne Bjørnsons vei)	Molde bydrift*			Investeringsmidler
		I planverket, oppfølging og tydeliggjøring av § 10.5 i kommuneplanens arealdel (minst 6 % av parkeringsplassene til offentlige virksomheter og publikumsbygg har ladepunkt for elbiler)	Samfunn og plan*			Innenfor driftsramme
		Innføring av bildelingsordning med elbiler for innbyggere	Analyse- og utviklingsavdelingen* (delvis samme virkemiddel som under tiltak 1)			Driftsbudsjettet
► Busser	3	Overgang til elektriske bybusser		0	680	
		Nye elektriske bybusser fra 1.1.2025	Møre og Romsdal fylkeskommune			Ikke kommunalt
Annen mobil forbrenning						
► Dieseldrevne motorredskaper	4	Utslippsfri maskin- og utstyrspark		2	7	
		Elektrisk parkdrift: Innkjøp av elektriske verktøy for bruk i sentrum og kirkegårdene	Molde bydrift*			Innenfor driftsramme og investering
Sjøfart						
► Passasjer	5	Redusere klimagassutslippene fra passasjerferger		7 661	10 820	
		Elektrisk overfart Molde – Vestnes, Sølsnes – Åfarnes	Møre og Romsdal fylkeskommune, Statens Vegvesen			Ikke kommunalt

Direkte klimagassutslipp, ikke kvantifisert

Tabellen inneholder ikke-kvantifiserte tiltak rettet mot direkte klimagassutslipp. Virkemidlene som skal gjennomføres vises under hvert tiltak. Tabellen viser enheten med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på virkemiddelet. «Utslippssektor» og «utslippskilde» viser til inndelingen som brukes i Miljødirektoratets utslippsregnskap for direkte klimagassutslipp.

Utslippssektor- og kilde	Nr.	Tiltak og virkemidler	Ansvarlig	Finansiering
Veitrafikk				
► Busser, personbiler	6	Økt kollektivsatsing Kommunen bidrar til videreutvikling av kollektivtilbudet gjennom jevnlig dialog med fylkeskommunen og FRAM	Samfunn og plan*	Innenfor driftsramme
► Personbiler	7	Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben Utrede behovsbasert parkering Utrede hjemmekontor-policy Møtepolicy digitale-/ fysiske møter Teams-lenke i alle møteinnkallinger Reisepolicy tjenestereiser	Personal- og organisasjonsavdelingen* Personal- og organisasjonsavdelingen* Personal- og organisasjonsavdelingen* Analyse- og utviklingsavdelingen* Personal- og organisasjonsavdelingen*	Innenfor driftsramme Innenfor driftsramme Innenfor driftsramme Innenfor driftsramme Innenfor driftsramme
Annen mobil forbrening				
► Dieseldrevne motorredskaper	8	Utslippsfrie byggeplasser i større kommunale bygge- og anleggsprosjekter Utredning av innføring av utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i større kommunale prosjekter fra 2025	Molde Eiendom KF*	Klimapotten, innenfor driftsramme
Diverse				
►	9	Redusere klimagassutslippene gjennom samfunns- og arealplanlegging. Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimahensyn i arealplanleggingen Konsulentbistand oppstart arealplanarbeid Kompetanseheving (kurs og foredrag) Kommuneplanens arealdeler som klimaverktøy	Samfunn og plan* Samfunn og plan* Samfunn og plan* Samfunn og plan*	Klimapotten, forutsetter klimasats-støtte Klimapotten Klimapotten Innenfor driftsramme

* Rapporteringsansvar

Indirekte klimagassutslipp

Tabellen inneholder tiltak rettet mot kommunesamfunnets indirekte klimagassutslipp. Virkemidlene som skal gjennomføres vises under hvert tiltak. Tabellen viser enheten med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på virkemiddelet.

Kategori	Nr.	Tiltak og virkemidler	Ansvarlig	Finansiering
Innkjøp				
▶	10	Redusere kommuneorganisasjonens klimagassutslipp fra anskaffelser		
		Gjennomføre minst to klimaambisiøse anskaffelser årlig	ROR-Innkjøp*	Investering eller drift
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimavennlige kommunale anskaffelser	ROR-Innkjøp*	Klimapotten, forutsetter klimasats-støtte
		Oppdatere anskaffelsesreglement	ROR-Innkjøp*	Innenfor driftsramme
		Oppdatere anskaffelsesstrategi for ROR-Innkjøp	ROR-Innkjøp*	Innenfor driftsramme
		Revidere standardformuleringer	ROR-Innkjøp*	Innenfor driftsramme
		Ny sirkulær innkjøpsmetodikk knyttet til møbler og inventar for kommuneorganisasjonen (SmartMolde)	Analyse- og utviklingsavdelingen*	Innenfor driftsramme
Mat				
▶	11	Redusere matsvinnet i Moldesamfunnet		
		Matsvinnskampanje mot innbyggere (Smart Molde)	Analyse- og utviklingsavdelingen*	Innenfor driftsramme, klimapotten
Bygg				
▶	12	Redusere klimagassutslippene fra kommunens bygninger		
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Molde eiendom KF*	Klimapotten
		Mer effektiv bruk av kommuneorganisasjonens areal	Molde eiendom KF*	Innenfor driftsramme
		I idefasen av byggeprosjekter skal livsløpsutslipp i tonn CO ₂ -ekvivalenter utredes for alle alternativ, inkludert gjenbruk / ombruk av eksisterende bygg	Molde eiendom KF*	Innenfor prosjektets ramme
Vann og avløp				
▶	13	Redusere klimagassutslippene fra vann og avløp		
		Utarbeide konkrete tiltak basert på miljøplan som ferdigstilles vår 2022	Molde vann og avløp KF*	Innenfor driftsramme
		Separere og renovere avløps- og overvannsrør	Molde vann og avløp KF*	Investeringsmidler
		Renovering av vannrør	Molde vann og avløp KF*	Driftsmidler
Bydrift				
▶	14	Redusere klimagassutslippene fra kommunens lyspunkter		
		Gatelysstyring og utskifting av lyspunkter	Molde bydrift*	Driftsmidler, investeringsmidler
		Utskifting av armaturer	Molde bydrift*	Investeringsmidler

* Rapporteringsansvar

Tilretteleggende aktiviteter

Tabellen inneholder aktiviteter som kan gi grunnlag for framtidige utslippsreduksjoner i Moldesamfunnet.

Aktivitet	Ansvarlig
Kommunikasjon og mobilisering	
▶ A Kommunikasjon om klimaløsninger	Administrasjonsavdelingen
B Markedsføre tilskuddsordninger som kan være aktuelle for innbyggere og næringsliv i Molde	Kommunalsjef teknisk, plan, næring og miljø
Kunnskapsgrunnlag	
▶ C Smart mobilitet	Analyse- og utviklingsavdelingen
D Videreutvikle kunnskapsgrunnlag for framtidige klimabudsjett (for eksempel, lokal reisevaneundersøkelse, klimaverdiundersøkelse, osv.)	Kommunalsjef teknisk, plan, næring og miljø
E Styrke kunnskapsgrunnlag for å kunne utvikle klimavennlig parkeringsstrategi	Molde bydrift

Finansiering av klimatiltak 2022-2025

Nedenfor er en oversikt over finansiering av klimatiltak i årets klimabudsjett. En rekke av disse ville vært meldt inn og gjennomført uavhengig av klimabudsjettet, men de inkluderes her for å understreke at de bør ses i sammenheng med kommunens innsats på klimaområdet. Dette er kun en oversikt over budsjettposter som ligger andre steder i budsjett- og økonomiplanen. Tabellene nedenfor viser enheten med ansvar for gjennomføring.

Investeringsbevilgninger

Beløp i 1 000 kr

Ansvarlig enhet		2022	2023	2024	2025
Molde bydrift	Elektrisk parkdrift	1 150	500		
Molde bydrift	Gang- og sykkelvei Lennsmannsbrekka				5 000
Molde bydrift	Gang- og sykkelvei Bjørnstjerne Bjørnsons vei			500	2 250
Molde bydrift	Gatelystyring - montering av styresystem per krets og utskifting tennskap	4 000	4 000	4 000	
Molde bydrift	Gatelyst - utskifting armaturer			2 500	2 500
Molde vann og avløp KF	Ledningsfornying for å redusere innlekking/utlekking i vann, avløps- og overvannsrør	60 000	60 000	60 000	60 000
Molde eiendom KF	Prosjekt ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg	5 000			

Driftsbevilgninger

Beløp i 1 000 kr

Ansvarlig enhet		2022	2023	2024	2025
Analyse- og utviklingsavdelingen	Klimapott	1 500	1 500	1 500	1 500
Analyse og utviklingsavdelingen	Bildeling		500		